

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	10150
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων:	467
Ημερομ. Κατάθεσης:	28/9/2020

Αθήνα 28 Σεπτεμβρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προς την κ. Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: «Εγκατάσταση αιολικού πάρκου εντός κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου στην Επισκοπή Ιεράπετρας»

Αναφερόμαστε στην εγκατάσταση αιολικού πάρκου εντός του ενιαίου αρχαιολογικού χώρου του βόρειου μέρους του Ισθμού, μόλις 1 χλμ από το χωριό της Επισκοπής της κοινότητας του Κάτω Χωριού Λασιθίου. Ο ενιαίος αυτός χώρος κηρύχθηκε με το **ΦΕΚ 6705 αριθ. φύλλου 517** του 2000 και περιλαμβάνει δέκα (10) σημαντικότερες αρχαιολογικές θέσεις, που αποκαλύφθηκαν, με την προοπτική της κατασκευής αεροδρομίου στην περιοχή. Πέντε από τις θέσεις που κατονομάζονται στο Φ.Ε.Κ. κήρυξης του ενιαίου αρχαιολογικού χώρου, επί τηθείας ως Γ.Γ. Πολιτισμού της κα. Μενδώνη, φέρουν το όνομα του οικισμού της Επισκοπής, δηλαδή βρίσκονται στον ευρύτερο χώρο του οικισμού. Επισυνάπτεται πίνακας **(συν 1)** των χώρων που βρίσκονται μέσα και πέριξ του γηπέδου του αιολικού πάρκου, στους περισσότερους εκ των οποίων έγινε η προ-ανασκαφική έρευνα. Ο ενιαίος αρχαιολογικός χώρος περιλαμβάνει και άλλα σημαντικά και διεθνώς γνωστά μνημεία στους χώρους της Βασιλικής, στον Χαλασμένο, στην Παχιά Άμμο ενώ υπάρχουν ενδείξεις ότι υπάρχει πλήθος μη αποκαλυμμένων αρχαιολογικών θέσεων.

Το αιολικό πάρκο βρίσκεται στον λόφο και δεσπόζει σε όλον τον ενιαίο αρχαιολογικό χώρο. Είναι δε ορατό από όλες τις αρχαιολογικές θέσεις. Σήμερα που οι ανεμογεννήτριες έχουν εγκατασταθεί είναι αυταπόδεικτο. Η αρχαιολογία ως επιστήμη διαθέτει ένα πολύτιμο και κοινά αποδεκτό εργαλείο που με βάση το δορυφορικό σύστημα αποδεικνύει την ορατότητα και την οπτική όχληση.

Η προοπτική τοποθέτησης θηριωδών εγκαταστάσεων, προϋπέθετε μεγάλης έκτασης χωματουργικές εργασίες, μπετόν και παρεμβάσεις στον χώρο καθώς και την διαμόρφωση της αγροτικής οδού μήκους 2χλμ και πλάτους 4μέτρων που οδηγεί στο γήπεδο του αιολικού. Επίσης διανοίξεις πολύ μεγαλύτερου πλάτους νέων εσωτερικών δρόμων μέσα στο αιολικό πάρκο, ώστε να είναι δυνατή η μεταφορά των εξαρτημάτων και η διέλευση των βαρέων οχημάτων.

Η διαδικασία αδειοδότησης συμφωνά με το πλήθος εγγράφων, φωτογραφιών και βίντεο που κατέθεσε στο Σ.Τ.Ε. η Επιτροπή Πολιτών Ιεράπετρας προκαλεί δεκάδες ερωτηματικά.

Αναλυτικότερα η Επιτροπή αναφέρει :

1. Οπτική όχληση:

Το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Κρήτης (Τ.Σ.Μ.Κ) κατόπιν θετικής εισήγησης της Εφορίας Αρχαιοτήτων Λασιθίου (ΕΦ.Α.ΛΑΣ) εγκρίνει κατά πλειοψηφία (4-3) την χωροθέτηση του αιολικού. Στις ενστάσεις των μειοψηφησάντων μελών ότι ενδεχομένως να υπάρχει οπτική όχληση δεν διενεργείται αυτοψία, **καλείται τηλεφωνικά αρχαιολόγος της Ε.Φ.Α.ΛΑΣ. ο οποίος διαβεβαιώνει ότι οι Α/Γ δεν είναι ορατές από καμία αρχαιολογική θέση.**

Το ίδιο ισχυρίζεται και η διευθύντρια της ΕΦ.Α.ΛΑΣ. σε μετέπειτα εισηγήσεις της στο ΤΣΜΚ, σε έγγραφα της προς το ΥΠ.ΠΟ.Α αλλά και δημοσίως για να υπερασπιστεί την θέση της σε συνεντεύξεις στα Μ.Μ.Ε. Αυτόν τον ισχυρισμό επικαλείται και δέχεται ως αληθή και στην απάντηση της για το ίδιο θέμα, στην αναφορά **με αριθμ. πρωτοκόλλου 739/28.2.2020** των βουλευτών Κρήτης του ΣΥΡΙΖΑ, η κα. Μενδώνη.

2. Διανοίξεις και διαμορφώσεις δρόμων:

Η εγκριτική απόφαση της ΕΦΑΛΑΣ τον Σεπτέμβριο του 2018 έθετε ως απαραίτατο όρο « **Να μην πραγματοποιηθεί ουδεμία διάνοιξη ή διαμόρφωση υφιστάμενων οδών πρόσβασης.**

Η παράβαση του συγκεκριμένου όρου επιφέρει την αυτοδίκαιη ανάκληση της αδείας.»

Συγχρόνως και στο τοπογραφικό που συνοδεύει την εγκριτική απόφαση, **δεν εμφανίζεται ούτε νέα εσωτερική οδοποιία του αιολικού πάρκου, ούτε διαπλάτυνση του δρόμου πρόσβασης που αποτελεί και δρόμο διέλευσης δια μέσου του αιολικού πάρκου.** Ένα μήνα μετά η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης εγκρίνει μελέτη εσωτερικής οδοποιίας που προβλέπει την διάνοιξη 300 μέτρων δρόμων μέσα στο γήπεδο του αιολικού.

Τον Μάρτιο του 2019 οι πολίτες προσφεύγουν στην τότε υπουργό κ. Μυρσίνη Ζορμπά η οποία κάνει δεκτή την ιεραρχική τους προσφυγή και παραπέμπει την υπόθεση στο Κ.Α.Σ. Η κ. Μενδώνη μόλις διορίζεται με εισήγηση της ίδιας διευθύντριας που είχε εισηγηθεί ην παραπομπή ανακαλεί τον 24/10/19 την απόφαση της προκατόχου της. Στην απόφαση της αποδέχεται τους ισχυρισμούς της ΕΦ.Α.ΛΑΣ. λέγοντας ότι «*οι εν λόγω προσβάσεις εξασφαλίσθηκαν μέσω διαμορφώσεως του εδάφους με επιχώσεις κα χωρίς καμία εκσκαφική εργασία και διάνοιξη οδού, ενώ αφορούν σε χώρο του ακινήτου εκτός του αρχαιολογικού χώρου του Ισθμού της Ιεράπετρας (βλ απάντηση κας. Μενδώνη στην αναφορά των βουλευτών Κρήτης του Σύριζα)*». Γεγονός βέβαια που αποδεικνύεται αναληθές.

Στην τεκμηρίωσή της για την ανάκληση της παραπομπής στο ΚΑΣ, η Δ/ση Κλασσικών του ΥΠ.ΠΟ.Α. επικαλείται το εγκεκριμένο από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης τοπογραφικό με τη διάνοιξη της εσωτερικής οδοποιίας και όχι το εγκεκριμένο από την ΕΦ.Α.ΛΑΣ., όπου δεν εμφανίζεται εσωτερική οδοποιία.

3. Όλες οι εργασίες έγιναν εντός του ενιαίου αρχαιολογικού χώρου με εκσκαφές.

Όμως αφού έγινε παρανόμως η εσωτερική οδοποιία τα πλάτος του δρόμου δεν εξυπηρετούσε την μεταφορά των εξαρτημάτων με τα βαρέα οχήματα. Έτσι τον Δεκ 2019 η εταιρία καταθέτει αίτημα βελτίωσης της βατότητας και πρόσβασης στο αιολικό. Λόγω

κορωνοϊού η συνεδρίαση του ΤΣΜΚ καθυστέρησε η εταιρία προχώρησε στις εργασίες και μάλιστα σε **μεγάλες διαπλάτυνσεις** της οδού πρόσβασης εντός του αρχαιολογικού χώρου και εντός και εκτός του αιολικού πάρκου. Η είσοδος του αιολικού, πλάτους άνω των 12 μέτρων πλέον, η οδός μέσα στο αιολικό επίσης (διακρίνεται η πτερωτή), ο δρόμος της εσωτερικής οδοποιίας.

Στις 20/5/20 συνεδριάζει το ΤΣΜΚ για να εξετάσει το αίτημα της εταιρείας (από 12/19) για βελτίωση της βατότητας εντός του καταστρώματος της οδού πρόσβασης. Οι εργασίες βέβαια είχαν ήδη γίνει και όχι μόνον αυτές αλλά και η διαπλάτυνση κατά παράβαση των όρων έγκρισης. **Αντί λοιπόν να εξετασθεί η ανάκληση της αδείας απορρίπτεται απλώς το αίτημα της εταιρείας.** Κατά αυτής της απόφασης η εταιρεία καταθέτει ιεραρχική προσφυγή που γίνεται αμέσως δεκτή και παραπέμπεται να εκδικασθεί στο ΚΑΣ την 2/6/20, δηλαδή σε οκτώ μόλις εργάσιμες ημέρες.

Στην εισήγηση της η ΕΦ.Α.ΛΑΣ. επαναλαμβάνει τις ίδιες αιτιάσεις περί «*μη ορατότητας των Α/Γ από άλλες αρχαιολογικές θέσεις*», επαναλαμβάνει ότι οι δρόμοι μέσα στο αιολικό είναι δεν είναι διανοίξεις δρόμων αλλά διαμορφώσεις μονοπατιών με επιχώσεις, και ισχυρίζεται για τις κοντινές αρχαιολογικές θέσεις που κατονομάζονται και στο ΦΕΚ 6705 αριθ. φύλλου 517 ότι «*πρόκειται για κατάλοιπα αγροικιών διαφόρων εποχών άνευ σημασίας*».

4. Στην απόφαση του (ΚΑΣ) στην οποία παρέστησαν καταγγέλλοντες πολίτες και κατέθεσαν υπόμνημα το ΚΑΣ απορρίπτει την προσφυγή της εταιρίας όμως λέει ότι ο δρόμος πρέπει να παραμείνει ως έχει διότι εξυπηρετεί την ασφάλεια του δικτύου και τους κατοίκους. Δικαιολογείται ότι η διαπλάτυνση του δρόμου έγινε εκτός του αιολικού γεγονός και αναληθές και παράδοξο καθώς όλη η οδός πρόσβασης είναι μέσα στον αρχαιολογικό χώρο. Παρότι δε υπήρξε σαφής παραβίαση των όρων έγκρισης των υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ.Α., κρίνει ότι οι εργασίες μπορούν να συνεχισθούν. Παρακάμπτει δε το γεγονός ότι καμία διάταξη νόμου δεν νομιμοποιεί το γεγονός αυθαίρετων παρεμβάσεων σε αρχαιολογικό χώρο.

Σύμφωνα με τις δεκάδες καταγγελίες, τα έγγραφα και το φωτογραφικό υλικό που καταθέτει η Επιτροπή Πολίτων,

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. Συμφωνεί με την άποψη των εμπλεκόμενων υπηρεσιών ότι δεν υπάρχει οπτική επαφή με τις αρχαιολογικές θέσεις του Ισθμού, όταν πέντε (5) από τις κηρυγμένες θέσεις βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή του οικισμού της Επισκοπής και άλλες μη κηρυγμένες για τις οποίες όμως υπάρχουν ανασκαφές και δημοσιεύσεις (όπως το Αφροδίτης κεφάλι) σε λιγότερο από 500 μέτρα, ενώ μινωική φρουκτωρία βρίσκεται κυριολεκτικά μέσα στο γήπεδο του αιολικού πάρκου;
2. Συμμερίζεται την άποψη ότι δεν έγιναν παραβάσεις των εγκριτικών όρων των υπηρεσιών της ΕΦ.Α.ΛΑΣ.
3. Γιατί δεν εφαρμόστηκε η αυτοδίκαιη ανάκληση της αδείας όταν έγιναν παράνομα οι διαπλάτυνσεις των δρόμων εντός και εκτός του αιολικού πάρκου και εντός του αρχαιολογικού χώρου;

4. Αποδέχεται την άποψη της διευθύντριας της ΕΦ.Α.ΛΑΣ. ότι οι κοντινές αρχαιολογικές θέσεις είναι άνευ σημασίας, όταν η κήρυξη του αρχαιολογικού χώρου ΦΕΚ 6705 αριθ. φύλλου 517 έγινε ακριβώς για την αποτελεσματικότερη προστασία αυτών των αρχαιοτήτων;
5. Ερμάνει στον αρχικό ισχυρισμό της ότι οι εργασίες έγιναν εκτός του ενιαίου αρχαιολογικού χώρου και βάση ποιων στοιχείων ενημέρωσε τη Βουλή των Ελλήνων, σε απάντηση στην αναφορά υπ' αριθ. πρωτοκόλλου 739/28.2.2020 των βουλευτών Κρήτης του ΣΥΡΙΖΑ ότι *"Τέλος, επισημαίνεται ότι οι εν λόγω προσβάσεις εξασφαλίστηκαν μέσω διαμορφώσεων του εδάφους με επιχώσεις και χωρίς καμία εκσκαφική εργασία ή διάνοιξη οδού, ενώ αφορούν σε χώρο του ακινήτου εκτός των ορίων του αρχαιολογικού χώρου του Ισθμού Ιεράπετρας."*, όταν ο δρόμος πρόσβασης στο γήπεδο του αιολικού πάρκου βρίσκεται εξ ολοκλήρου μέσα στον αρχαιολογικό χώρο και στη συνέχεια διασχίζει το ίδιο το γήπεδο, όπως επίσης και όλη η εσωτερική οδοποιία, περίπου 300 μ. κατά τη μελέτη που συνδέει το δρόμο πρόσβασης με τις ανεμογεννήτριες;
6. Πως οι υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α. επικαλούνται μεταγενέστερη έγκριση, αυτή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και εγκεκριμένο απ' αυτήν τοπογραφικό σχέδιο -που περιλαμβάνει την εσωτερική οδοποιία- και όχι το εγκεκριμένο τοπογραφικό που συνοδεύει την εγκριτική απόφαση της ΕΦ.Α.ΛΑΣ. και δεν περιλαμβάνει την εσωτερική οδοποιία;
7. Μπορούν αυθαίρετες παρεμβάσεις εντός αρχαιολογικών χώρων να νομιμοποιούνται κατά την απόφαση του ΚΑΣ;
8. Θεωρεί ότι πρέπει εντός αρχαιολογικών χώρων και μάλιστα τέτοιας σπουδαιότητας να τοποθετούνται βιομηχανικές μονάδες παραγωγής ενέργειας;

Και παρακαλείται να καταθέσει για την ενημέρωση της Βουλής και των πολιτών αναλυτικά το πρακτικό της συνεδρίασης του Κ.Α.Σ. με αριθμό 21 - 2/06/2020 με θέμα : «Ιεραρχική προσφυγή της εταιρείας "Κ.Ι. ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. - ΑΝΑΛΙΩΤΑΚΗΣ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Εκμετάλλευσης Αιολικής Ενέργειας" κατά της υπ' αριθ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΛΑΣ/233223/162292/ 2261/22.5.2020 Απόφασης της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λασιθίου με θέμα: "Μη έγκριση αιτήματος αποκατάστασης και βελτίωσης βατότητας υφιστάμενου δρόμου προς την κορυφογραμμή 'Σμαϊλόγγοσι', Δ.Δ. Κάτω Χωριού, Δήμου Ιεράπετρας, Π.Ε. Λασιθίου".».

Ένα επισυναπτόμενο έγγραφο.

Οι ερωτώντες βουλευτές

**Θραψανιώτης Μανόλης
Αλεξιάδης Τρύφων
Αυγέρη Δώρα
Βαρδάκης Σωκράτης
Ζουράρης Κώστας
Ηγουμενίδης Νικόλαος
Καρασαρλίδου Φρόσω
Κασιμάτη Νίνα
Λάππας Σπύρος
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χάρης
Μάρκου Κώστας
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Νοτοπούλου Κατερίνα
Ξανθός Αντρέας
Παπαδόπουλος Σάκης
Πολάκης Παύλος
Πούλου Γιώτα
Ραγκούσης Γιάννης
Σκουρολιάκος Πάνος
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φάμελλος Σωκράτης
Φίλης Νίκος
Χρηστίδου Ραλλία**

